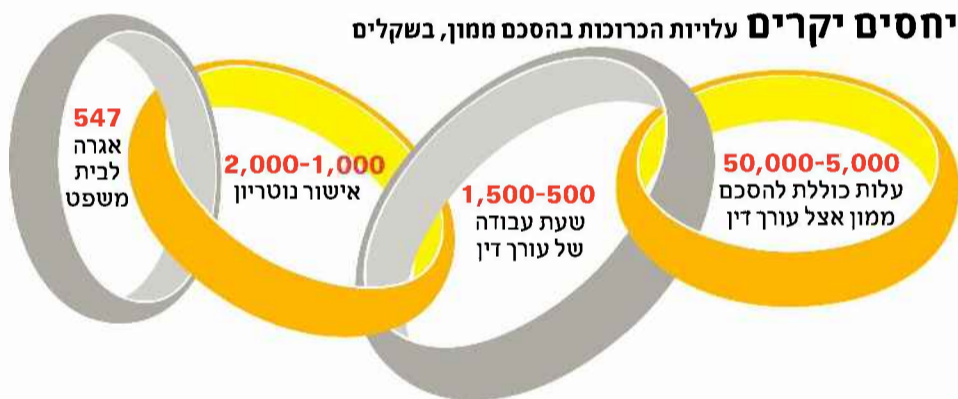


# לפרק את החבילה - בלי לאבד את הרכוש

**מדריך TheMarker** העלייה בשיעור הגירושים והעובדה שיותר ויותר זוגות בוחרים כיום לחיות יחד בלי להתחתן, מקנות חשיבות רבה להסכמי ממון המסדירים את חלוקת הרכוש במקרה של פרידה • עו"ד אירית רוזנבלום: "אם אין הסכם כתוב, אדם יכול להפסיד את רכושו לבן הזוג מבלי שהתכוון" • מה חשוב לדעת לפני שחותמים על הסכם ממון, למי זה מתאים וכמה זה עולה



כסף והסכם לא יפגעו ביחסייהם", אומר דו"ר יחיאל. גם זוגות שכבר נשואים יכולים לנסח הסכם ממון.

## לא להיכנע ללחצים

ההחלטה על הסכם ממון צריכה להיות משותפת לשני הצדדים. יש לא מעט סיפורים על בן זוג שכפה הסכם ממון בעייתו על הצד השני, והשאיר אותו במצב כלכלי עגום. דו"ר יחיאל מספר על אשה נשואה שהגיעה למשרדו והציגה בפניו הסכם ממון שעליו חתמה שמונה שנים קודם לכן. על פי ההסכם הזה, במי

רות דייין-וולפנר, עורכת דין לענייני גירושים, מוסיפה כי "אם אחד מבני הזוג צפוי לקבל ירושה או מתנה במהלך הנישואים, הסכם הממון יכול למנוע מאבק משפטי במקרה של גירושים או פרידה, וזו תמיד תוצאה רצויה". לעומת זוגות הנישואים בפעם הראשונה, הרי שרוב הזוגות הפרי תחים בסיבוב שני מבקשים לערוך הסכם ממון - בעיקר כדי להבטיח את זכויות ילדיהם מהנישואים הראשונים. "הצדדים בנישואים שניים מפוכחים יותר, ודיבורים על

הוא יצטרך לשלם פיצוי לצד השני על כל חודש שבו לא ניתן גט", הוא אומר. "זה מעין קנס, והסיבה לכך היא שעל פי הדין הרתי אי אפשר לכפות גירושים על הצד הסרבן, והבעל צריך לתת את הגט מרצונו המלא. זה כוח שיש לגבר. אשה מסורבת גט תקועה בחיי נישואין, לא יכולה להתחתן בשנית ולא פעם נמצאת במצב שבו הזמן מש" חק לרעתה. הבעל יכול להשתמש בכוח הזה לסחטנות, ולכן לעתים אני ממליץ לערוך הסכם ממון רק בשביל זה".

5% לעומת השנה החולפת. הליכי הגירושים מלווים לעתים קרובות במאבקים לא נעימים סביב גידול הילדים והשליטה ברכוש המשותף. לכן, הסכם ממון לפני הנישואים יכול להקל על התהליך. "בשנים האחרונות מסתמ" נת עלייה ממשית במספר הזוגות הנישואים לראשונה שעורכים הסכם ממון לפני הנישואים", אומר עו"ד בני דו"ר יחיאל, מומחה לדיני משפחה, ירושה ועיזבונות. "כל זוג הנישא כיום יודע כי סיכוייו לצלוח את המוסר הזה בעייתיים. אנשים מעוניינים להבטיח את מה שצפוי לקרות, במיוחד מההיבט הכלכלי. כאשר צד אחד מביא אתו לנישואים יותר כסף מהשני - הוא לא רוצה לצאת פראייר".

סיבה נוספת לפופולריות של ההסכמים היא העלייה בגיל הנישואים. "היום אנשים מתחתנים בגיל מבוגר יותר, כבר יש להם קריירה והם צברו רכוש", מסביר דו"ר יחיאל. במרבית המקרים, הוא מוסיף, הגברים הם אלה שדורשים הסכם ממון. "הם משערים שירוויחו יותר מהנשים, ולכן עומדים על כך שאם יתגרשו - מה שצברו לא יתחלק שווה בשווה בין הצדדים. אבל לא רק גברים עשויים לדרוש חתימה על הסכם ממון. לעתים גם נשים בעלות מקצוע רווחי או עסק פרטי דורשות הסכם".

ועם זאת, לא כל זוג צריך לרוץ ולעשות הסכם ממון. "זוג שמתחיל מאפס, בלי שאחד מהם מביא לחי הנישואים דירה - אינו זקוק לה" סכם", אומר דו"ר יחיאל, אך מבחיר כי קיימים מקרים שבהם גם לזוגות צעירים כדאי לחתום על הסכם ממון - כאשר הם מעוניינים למי נוע מראש מצב שבו אחד מהם יסי רב להתגרש. "ניתן לכלול בהסכם קביעה כי אם אחד מבני הזוג יסרב לשתף פעולה עם הליכי הגירושים,

ממון כתוב שמסדיר זאת". רוזנבלום מוסיפה כי לצערה, הסכמי ממון נתפשו עד לאחרון זה כאבן נגף במערכת היחסים, שחייבים לעבור מעליה במקרה של גירושים. "כשמוכרים הסדר כל כך חשוב באופן כל כך שלילי, שמרבר על פירוק הזוגיות, אז כמובן שזה לא אטרקטיבי. צריך לשנות את הגישה. כפי שמוכרי ביטוח החיים הצליחו לגרום לנו לרכוש אותם - הרי בסופו של דבר מדובר בביטוחי מתים, אבל אף אחד לא אומר את זה; זו אמנות המכירה".

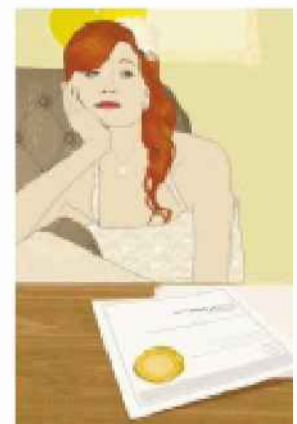
**בני דו"ר יחיאל: "אנשים מעוניינים להבטיח את מה שצפוי לקרות, במיוחד מההיבט הכלכלי. כאשר צד אחד מביא אתו לנישואים יותר כסף מהשני - הוא לא רוצה לצאת פראייר"**

"כמשפחה חדשה יש כעשרה עורכי דין, שתפקידם בין היתר לערוך הסכמי ממון. באופן טבעי, אנשים שמגיעים לארגון כבר עשו את רוב הדרך, מאחר שהבינו איך הם רוצים לארגן את הזוגיות שלהם - לכן הרבה יותר קל להסביר להם למה צריך לעשות הסכם רכוש". ואולם, הסכם ממון חשוב גם למי שמתחתן כרת וכדין, באמי צעות הרבנות. שיעורי הגירושים ממשיכים לעלות: לפי נתוני בתי הדין הרבניים, ב-2012 התגרשו כמעט 11 אלף זוגות - עלייה של

## יסמין גואטה

«במשך שש שנים היו נר עה וירון בני זוג שניהלו משק בית משותף, אף שהחליטו לא להינשא ברבנות. נועה למדה רפואה באוניברסיטת תל אביב ועבדה במלצרות כדי לממן את התואר. ירון הקים עסק והצליח לרכוש בכסף שהרוויח דירה, שבה התגוררו השניים. לפני כשנה החליטה נועה כי היא רוצה לפרק את החבילה. בתקופת ההסתגלות הקשה, גילה ירון לה פתעתו כי היא דורשת לקבל גם מחצית מזכויותיו על הבית. בישראל חיים כיום 250 אלף בני אדם המנהלים משק בית משותף ללא נישואים. "העובדה שלא התחתנו ברבנות לא פוטרת את בני הזוג מאחריות כלכלית זה כלפי זה. במקרה של פרידה, כשאחד מבני הזוג תובע נכסים מהצד השני, חל עליהם החוק שחל גם על זוגות נשואים שמתגרשים", אומרים באי רגון משפחה חדשה.

"אם אין הסכם ממון כתוב, אדם יכול להפסיד את רכושו לבן הזוג מבלי שהתכוון", מסבירה עו"ד אירית רוזנבלום, מומחית לזכויות המשפחה האזרחית ודיני פרויקט, מייסדת ומנכ"לית משפחה חדשה. לדבריה, "זה קורה בדרך כלל לאנשי שים צעירים שמכניסים את בן הזוג שלהם הביתה, ולא מודעים לכך שכאשר הם בונים משק בית משותף, זה מקנה זכויות לבן הזוג, על פה הלכת השיתוף. זוג צעיר יכול להתגורר במשך תקופה בידרה של אחד מהם, ובעת פרידה יכול בן הזוג השני לדרוש חלק מהזכויות. לבן הזוג המארח יהיה קשה להראות שהוא לא התכוון לכך. אלה מקרים שכיחים, שאנו נתקלים בהם פעמים רבות. כדי שדברים כאלה לא יתרחשו, יש חשיבות גדולה להסכם



## הדרך הקלה לפירוק החבילה

עריכת הסכם ממון לפני הנישואים יכולה למנוע סכסוכים מכוערים. כמה עולה ההליך, ומה חשוב שיהיה בהסכם?

## כך תערכו הסכם ממון בלי ליפול בפח

כדי לחלק אותם בין בני הזוג. "שאלת המועד מהווה מחלוקת בתיקי גיי רושים רבים ועדיף להסכים עליו מראש. הדרך לעשות זאת היא לקבוע, למשל, שאם אחד מבני הזוג מודיע בכתב לשני שהוא רוצה להתגרש, הרי שמועד זה ייחשב כמועד הקרע", מדגישה דיין-וולפנר.

• **חשוב להגדיר במדויק את הנכסים.** אם יש דירה שההסכם מתייחס אליה, יש לציין לא רק את הכתובת שלה אלא גם את פרטי הגוש והחלקה. אם יש מכונית, יש לציין מספר רישוי, וכך גם בכל הנוגע לחשבון בנק, קרן השתלמות וכדומה.

• **כדאי לקבוע בהסכם כלל שלפיו יוחלט אילו נכסים יהיו משותפים ואילו יהיו פרטיים.** המטרה היא בעיקר לכסות את הנכסים שבני הזוג עדיין לא קיבלו במועד כתיבת ההסכם ואינם יכולים להגדיר במדויק. "ניתן לעשות זאת על ידי קביעת מועד, למשל, שכל נכס שנרכש אחרי מועד הנישואים ולפני מועד הקרע יהיה משותף; או על ידי פירוט של סוגי נכסים – כסף שיוכנס לחשבון המשותף יהיה משותף וכסף שלא יוכנס אליו יהיה פרטי; או להבחין בין רכוש לפירות שלו – דירה שנקנית מכספים שמורשים ההורים היא פרטית, אבל שכר הדירה שמקבלים ממנה יהיה משותף", אומרת דיין-וולפנר.

לחסוך ועשו הסכם לא טוב", אומר דון-יחיא, ופלסנר מוסיפה כי "הסכמים באינטרנט בנויים בתבנית שאינה מתאימה לכל אחד. הסכם ממון הוא דבר אישי מאוד, שאמור להתאים לכל אחד מבני הזוג ולשניהם יחד. ההסכמים שמוצאים באינטרנט מנסים לקלוע לצרכים של כולם, אך במקרים רבים דווקא מפספסים כי הם לא רואים כל אדם ואינם מתייחסים לסוגיות ספציפיות".

• **את הסכם הממון יש להעלות על הכתב, ולאחר החתימה יש לאשר אותו בפני גורם מוסמך.** אם אתם עומדים לקראת נישואים, ניתן לאשר את ההסכם בפני נוטריון או בפני רשם הנישואים במועצה הרתנית, בנוסף לאפשרות לאשר אותו בבית המשפט או בבית הדין הרבני. אישור הסכם ממון בבית המשפט כרוך באגרה בסך 547 שקל. אישור נוטריון יעלה 1,000-2,000 שקל. לדברי עו"ד רות דיין-וולפנר, ללא אישור ההסכם בנוכחות שני הצדדים, לא ניתן יהיה לאכוף אותו בעת הצורך. זוג לא נשוי שחי ביחד יכול לעשות הסכם ממון, אבל לא צריך לאשר אותו.

• **חשוב שההסכם יהיה בהיר ומפורט ויקבע את מועד הקרע.** כלומר, מהו המועד המדויק שבו יש לבדוק את ערך הנכסים

• **בחרו בעורך דין מתחום המעמד האישי המוסכם על שני הצדדים.** "אם בני הזוג מגיעים מבלי שלאחר מהם יש אינטרס מסוים, רצוי להתחיל עם עורך דין מוסכם אחד שסומכים עליו", מסביר עו"ד בני דון-יחיא. "במקרים מסובכים, לעומת זאת, חיוני שכל אחד מבני הזוג יהיה מיוצג". לדברי עו"ד מתת פלסנר, במקרה שאחד הצדדים מגיע ממשפחה אמידה והוא הצד המעוניין בעריכת הסכם הממון, כדאי גם לצד השני להיוועץ בעורך דין.

• **הסכום שתשלמו תלוי בזמן שיידרש לניהול המשא ומתן ולעריכת ההסכם.** לזוג צעיר ללא רכוש רב, המחיר יסתכם ב-5,000 שקל. במקרים של פרק ב', כאשר יש ילדים ורכוש רב, יידרש זמן רב יותר לניהול המשא ומתן, והמחיר יכול לנסוק עד ל-30-50 אלף שקל. במקרים שיש התנגדויות, עדיף לעבוד על פי שעות בשל חוסר הווראות באשר לזמן שיידרש. מחיר שעת עבודה של עורך דין הוא 500-1,500 שקל. משפחה חדשה ונעמת מציעים מומחים משפטיים שמכינים הסכמי ממון במחירים מסובסדים.

• **לא מומלץ להשתמש בהסכמי ממון סטנדרטיים שאפשר למצוא ברשת.** "היו לא מעט מקרים שאנשים ניסו



איור: שרונה גונן

ולא מקיימים משא ומתן בעניין או מתייעצים עם עורך דין – ורק ביום פקודה, כאשר הוא נשלף, הם מביינים את גורל הטעות".

על מקרה דומה שבו אשה ניצלה את חולשתו של בעלה כדי לחתום על הסכם מקפח מספרת עו"ד מתת פלסנר, מומחית בדיני משפחה וגי"ש שור. "הגיע אלי גבר כבן 70 שחתם על הסכם ממון קצר, שבו הוא העיביר את כל הרכוש שצבר במשך 45 שנות עבודה לאשתו", היא אומרת. "באותו מקרה שיכנעה האשה, בשינות ה-60 המאוחרות לחייה, את

חותמת עליו מרצונה – והפסידה כל סיכוי לצאת מהנישואים הכושלים עם חלק ברכוש המשותף.

"זו תופעה שאני נתקל בה יותר ויותר מצד בעלים, וגם מצד נשים", אומר דון-יחיא. "בעל שרוצה להיחזק את אשתו על הסכם מקפח יודע שאם יגיע אליה עם הדרישה הזו הרבה לפני החתונה היא לא תסכים, אז הוא מושך עד הרגע האחרון, עד נקודת האליחזור. בשל המבוכה הכרוכה בעניין, בלא מעט מקרים בני זוג מוכנים לחתום על כל הסכם ממון שמוצג בפניהם

קרה של גירושים היא יוצאת בלא כלום. דון-יחיא ניסה להבין מהלי קוחה כיצד הסכימה לחתום עליו, והתשובה לא הפתיעה אותו: "היא סיפרה שעשרה ימים לפני החתונה, בעלה אמר לה שאבא שלו לוחץ עליו שלא להתחתן בלי הסכם ממון. היא קראה את ההסכם וחשבו עיניה, אבל לא היתה לה ברירה. החתונה היתה קרובה. היא נשכה את השפי תיים והסכימה לחתום עליו".

גם כאשר בני הזוג התייצבו בפני שופט כדי לאשר את הסכם הממון, נאלצה האשה לומר כי הוא